

# **КАЛИНА МАЛИНА ЖАК**

[chitanka.info](http://chitanka.info)

Нямаше човек в градеца, който да не познава малкия Жак. Всяка заран неговият звънлив глас ехтеше из улиците: „Топли симиди, гевреци... Парят, парят... Тука са топлите.“

Дребничък, с голяма глава, Жак тичаше покрай къщите първом от едната страна на улицата, после — от другата. Бързо подаваше кой каквото пожелаеше — симид или геврек — и пак тичаше. А изпразнеше ли кошницата, връщаше се при хлебаря. Кажеше ли му: „Продадох ги всичките. Има ли още?“ — черните му очи светваха като пламъчета върху бледото продълговато лице.

В клас седеше на първия чин. Бързо решаваше задачките, но другите предмети не му вървяха. Нямаше време да учи. Заран тичаше по улиците да продава симиди и гевреци, след часовете изчеткваше с метличка дрехите на всички, които се бръснеха в бръснарницата. Понякога го викаха и зад шарената завеса, дето жените от градеца къдреха косите си. Там подаваше фуркети на фризьорката. Вечер се връщаше в къщи с пълен джеб бели монети. Момчето припикаше към къщи, а монетите се чукаха една друга и радостно звънтяха.

С усмивка влизаше Жак в малката стаичка, дето живееше неговото семейство. И тази усмивка сякаш вдъхваше сили за живот на тежко болния му баща. Тя подкрепяше слабичката му майчица. Тя радваше братчето и сестричето му — Самуел и Мириам. Малките поглеждаха първом усмихнатото му лице, а после ръцете му. Не им ли носят те пак нещо сладичко от пазар! Между лука или картофите в кесията нерядко се тулеше и жълта грапава хартийка с халва. Всичко това момчето купуваше пътем към къщи. Малки бяха Самуел и Мириам. Те не знаеха колко трябваше да припка Жак, за да донесе тези покупки в къщи. Не се питаха защо след работа Жак пише домашните си с клюмнала над тетрадката глава, защо очите му се затварят и често заспива над учебника. Наистина, той учеше и в бръснарницата. Но може ли да се учи там, дето всеки миг те викат да откачиш някое палто от закачалката, да изчеткаш някое сако или те пращат да купиш вестници и цигари? Друго би било, ако четеше някоя книжка. Четеш си приказката, прекъснеш, когато те повикат, и пак се зачитаеш в нея, без да се мъчиш да я запомниш. Колко му се искаше на Жак да отдели някой и друг лев, да се отбие в книжарничката насреща и да си купи поне една от онези шарени книжки, които всеки ден гледаше на витринката. Но как да отдели от парите, които припечелваше за

прехранване на голямото семейство! Понякога си мислеше защо да не поиска някоя книжка от другарчетата си. Но как да поиска! Ако заговореше с Петър или Стоян, няма ли да го погледнат накриво, няма ли да изрекат оная тежка дума, да го оскърбят, защото не се е родило като тях българче!

Жак се боеше от своите съученици. Мнозина от тях неделен ден, облечени празнично, се разхождаха с родителите си в градската градина, а той продаваше гевреци. Делник и празник дрехите му бяха все едни и същи. Отеснели вече и с много кръпки по тях. По-богатите деца го замерваха отневиделица с камъни, когато тичаше, нахлузил кошница на ръка. Но възрастните бяха внимателни към него. И хлебарят, и бръснарят, и учителите, които посещаваха бръснарницата. Особено младият учител по български. И Жак често си мислеше — кога ли най-после ще постъпи в прогимназията, та да го учи този добър учител, чието палто сега той старателно изчеткваше.

Но не само затова бързаше Жак да влезе в прогимназията. Бързаше, защото искаше по-скоро да завърши трети клас<sup>[1]</sup> и да хване постоянна работа със заплата. О, тогава ще получава повече пари, ще си купува книжки и ще си ги чете през свободното време!

Веднъж живите очи на Жак забелязаха, че от джеба на палтото на младия учител се подаваше същата книжка с шарените корици, които бе видял наскоро в книжарничката. Докато чакаше ред, учителят се зачете в нея. Жак не можа да устои на изкушението. Доближи се до него, наклони глава и жадно впи поглед в едрите букви на детската книга. Младият учител го помилва с топлата си мека ръка.

След няколко дни се случи нещо неочаквано. Една вечер, като се върна Жак от бръснарницата, забеляза на масата голям пакет. На книжната обвивка бе написано с едри букви „За Жак Аврамов“. А под името — с по-ситни, улицата и номерът на къщата, в която живееше момчето със семейството си. Развърза Жак канапчето, сне обвивката и извика от изненада. Една върху друга бяха сложени три нови детски книги и не тънички като онези, които си купуваха неговите съученици, а дебели романи. И не с едноцветни корици, а с красиви, шарени. С ясният си глас Жак прочете и трите заглавия: „Чичо Томовата колиба“, „Без дом“, „Принцът и просиякът“.

— Мамо, кой ми ги праща?

— Не зная, сине. Раздавачът ги донесе следобед.

От този ден заедно с учебниците Жак носеше в старата си чанта и по една книга. Четеше си я в бръснарницата и си мислеше: „Какви добри мъже и жени имало на тоя свят! И какви чудесни деца като например героя на романа «Без дом» — Реми, — който бе спасил близките си от глад.“

Жак не узна кой му бе изпратил книгите. Но ден не минаваше да не мисли за него. Вглеждаше се във всяко лице. Запомняше всяка усмивка. Кой е този човек? И понеже не узна кой е той, започна да си мисли, че всички, които бяха любезни с него и му казваха: „Момченце, дай едно геврече!“, „Момченце, иди ми купи вестник «Заря»“, всички се бяха сдумали да го зарадват, като му изпратят онова, което той най-силно желаше — книги.

Не узна той името на своя дарител. Но ако не бе увлечен в четене на книгата, която препрочиташе за кой ли път, сигурно би забелязал с каква обич го гледаше младият учител по български, когато влезеше в бръснарницата. Би забелязал как си излизаше той — лекичко, на пръсти, на пръсти — да не смути зачелото се в книгата бръснарско чираче. И би се запитал, защо учителят не го изпрати нито веднъж да му купи вестник? И сигурно би забелязал каква лъчезарна усмивка огряваше лицето му, когато видеше, че Жак не може тъй лесно да се откъсне от книгата, която унесено четеше.

---

[1] Днес седми клас. ↑

# ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

**МОЯТА БИБЛИОТЕКА**



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.